

# E0270 TECHNOLOGIE A NÁSTROJE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

**Legislativa ochrany ŽP**

**RNDr. Mgr. Michal Bittner, Ph.D.**

# Vybrané mezinárodní úmluvy v ochraně ŽP

## Ochrana ovzduší

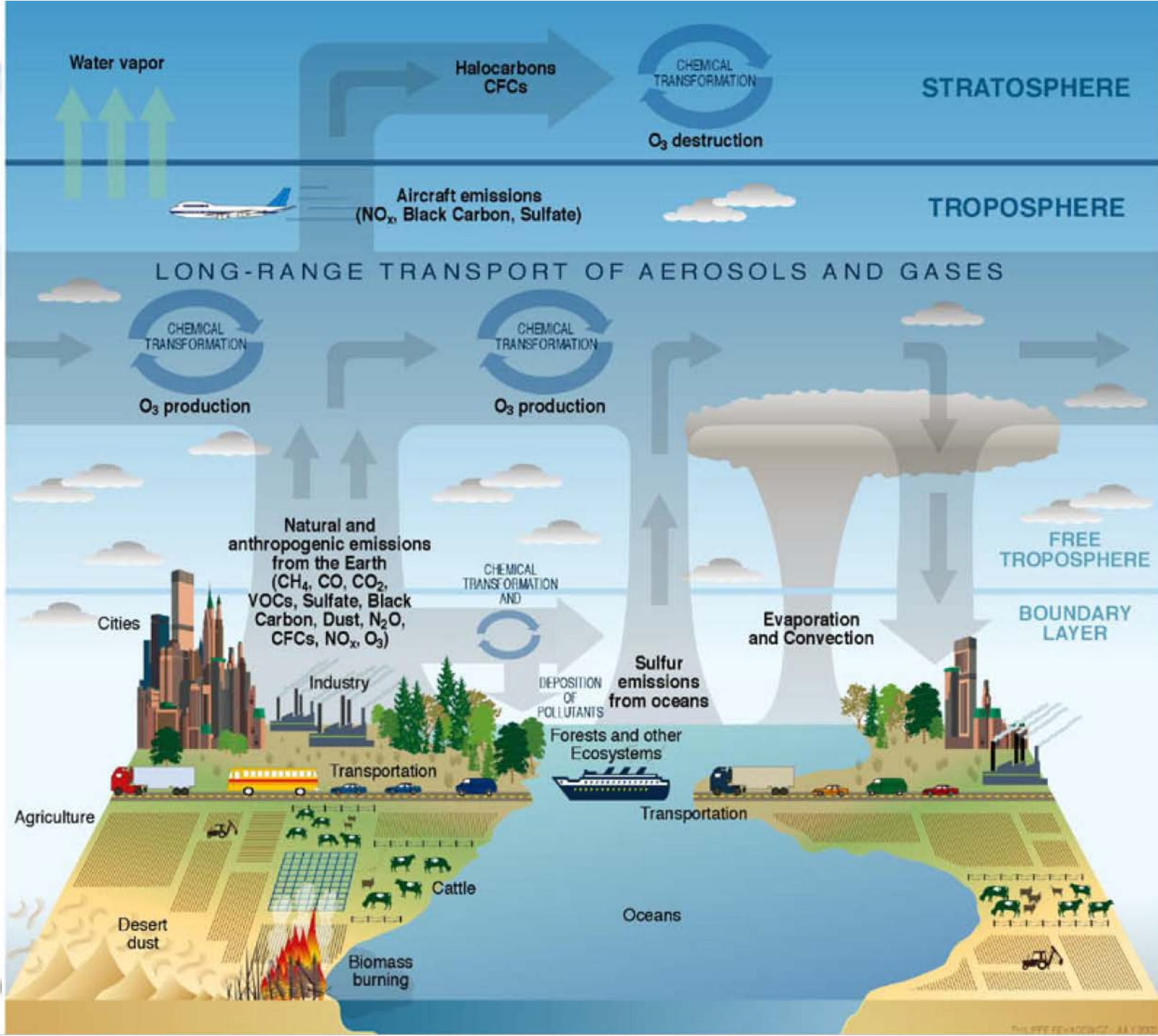
### Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států (1979)

*(Convention on Long-range Transboundary Air Pollution - LRTAP)*

- ČSSR ratifikovala a v platnost pro ČR vstoupila r. 1984

#### Cíl:

- omezování, postupné snižování a předcházení znečišťování ovzduší
- výměna informací, v odborných konzultacích, výzkumu a monitoringu
- týká se např. emisí sloučenin S, oxidů N, těkavých organických látek, perzistentních organických polutantů, těžkých kovů



# Vybrané mezinárodní úmluvy v ochraně ŽP

## Ochrana ovzduší

### Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přecházejícím hranice států (1979)

- ČSSR ratifikovala a v platnost pro ČR vstoupila r. 1984

#### Cíl:

- omezování, postupné snižování a předcházení znečišťování ovzduší
- výměna informací, v odborných konzultacích, výzkumu a monitoringu
- týká se např. emisí sloučenin S, oxidů N, těkavých organických látek, perzistentních organických polutantů, těžkých kovů

### Úmluva o ochraně ozonové vrstvy (Vídeň, 1985)

- ČSFR přistoupila k Úmluvě 1990

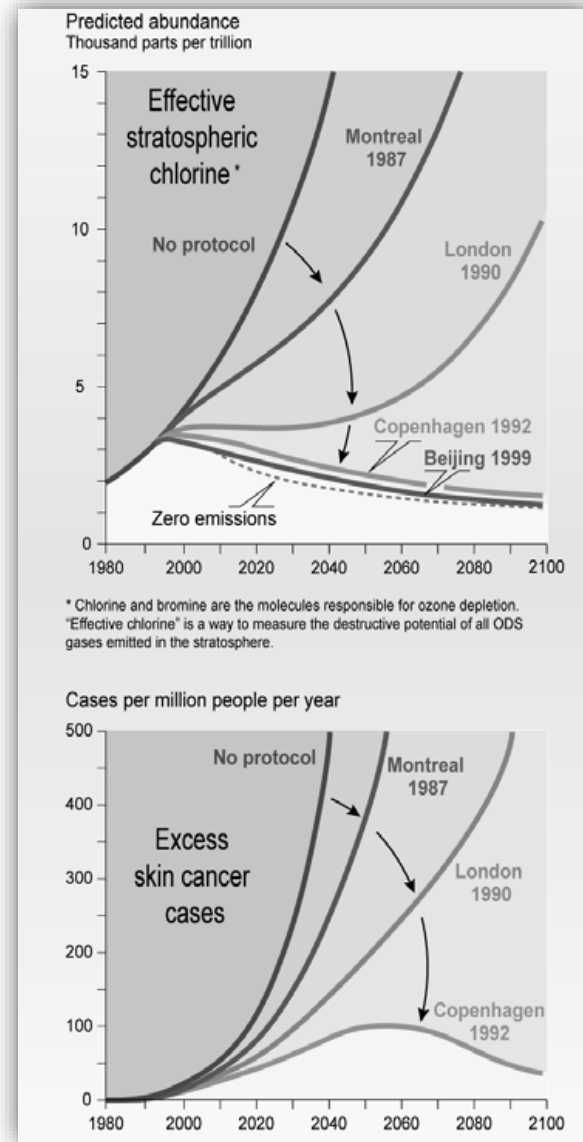
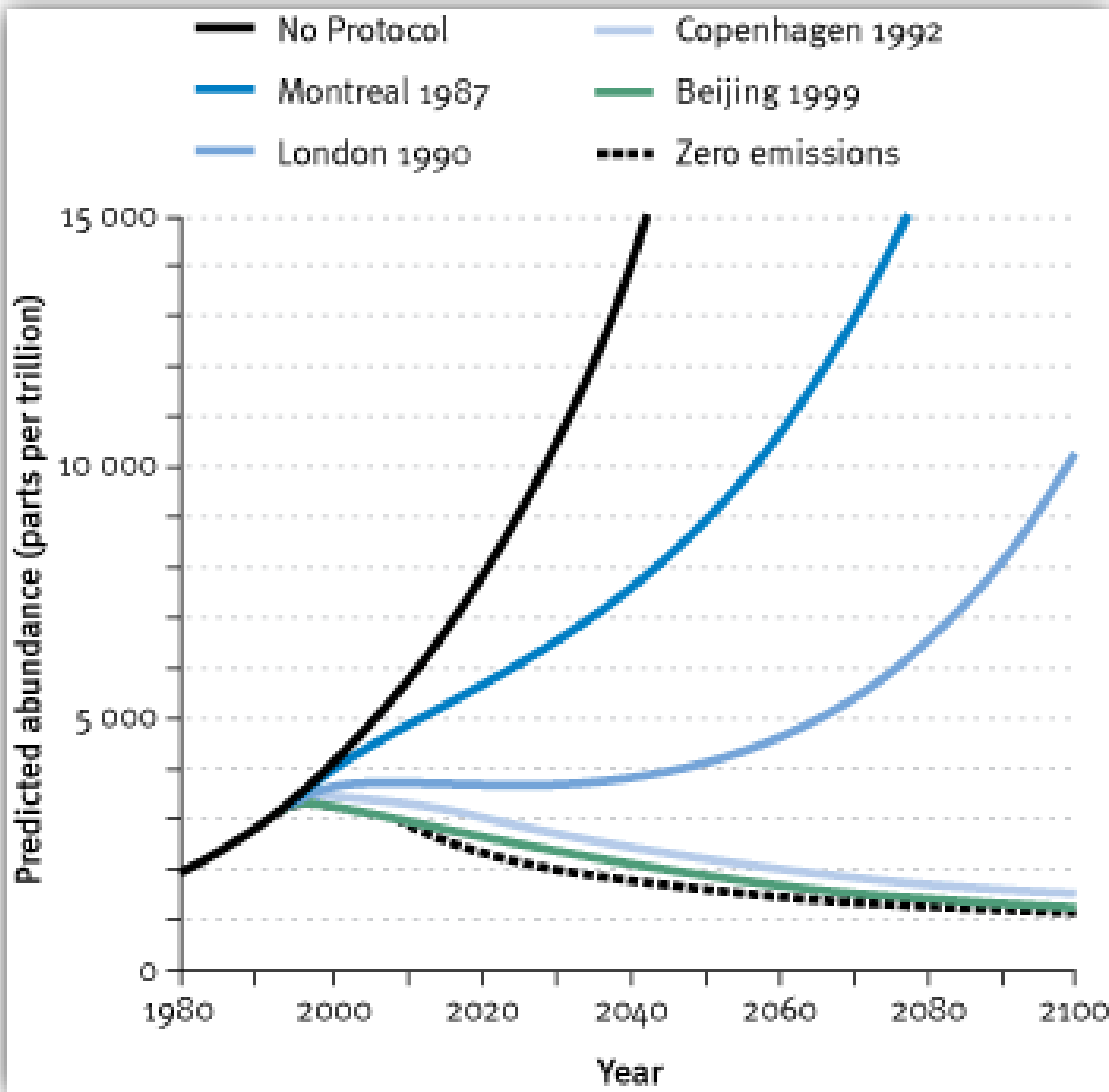
**Protokol o látkách, které porušují ozonovou vrstvu (Montrealský protokol - 1987)**

**+ Londýnský (1990), Kodaňský (1992) a Pekingský (1999) dodatek**

#### Cíl:

- snížit či zcela zakázat výrobu a používání látek poškozujících O<sub>3</sub> vrstvu Země
- jedná se především o freony (CFC) a některé další halogenované sloučeniny

- modelování vývoje koncentrace CFC v atmosféře na základě v případě přijetí jednotlivých Protokolů (a Dodatků)



# Ochrana Klimatu



## Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (Rio de Janeiro, 1992)

- ČR ratifikovala r. 1993 a v platnost vstoupila r. 1994
- Úmluva poskytuje rámec mezinárodním vyjednávání o řešení:
  - problematiky **snižování emisí skleníkových plynů**
  - vyrovnávání se s **negativními dopady změny klimatu**
  - **finanční a technologickou podporou** rozvojovým zemím

## Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (Rio de Janeiro, 1992)

- ČR ratifikovala r. 1993 a v platnost vstoupila r. 1994
- Úmluva poskytuje rámec mezinárodním vyjednávání o řešení:
  - problematiky **snižování emisí skleníkových plynů**
  - vyrovnávání se s **negativními dopady změny klimatu**
  - **finanční a technologickou podporou** rozvojem zemím

### Čtyři hlavní principy Úmluvy:

- I) mezigenerační spravedlnost**, t.j. chránit klimatický systém ve prospěch nejen současné, ale i příštích generací;
- II) společná, ale diferencovaná odpovědnost** → ekonomicky vyspělé země nesou hlavní odpovědnost za rostoucí koncentrace GHG v atmosféře, přičemž jejich povinností je i poskytovat pomoc rozvojem zemím;
- III) chránit zejména ty části planety, které jsou náchylnější na negativní dopady změn** klimatického systému, tj. těch zemí, které jsou v rámci svého hospodářského vývoje a geografického umístění zranitelnější;
- IV) princip tzv. předběžné opatrnosti**, t.j. nutnosti neodkládat řešení problému, a to ani v tom případě, že doposud nelze některé důsledky změny klimatu přesně kvantifikovat.

# Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu (1997)

- ČR ratifikovala r. 2001 a v platnost vstoupila r. 2005



## Cíl

- do roku 2012 snížit emise GHG v celkovém průměru 5,2 % v porovnání s rokem 1990

- závazkem ČR (EU) je snížení emisí o 8% oproti roku 1990

## Stav a postup řešení

- emise GHG v ČR činily v r. 2012 124,2 mil t CO<sub>2</sub>  
→ cca 27 % pod hodnotou kjótského závazku

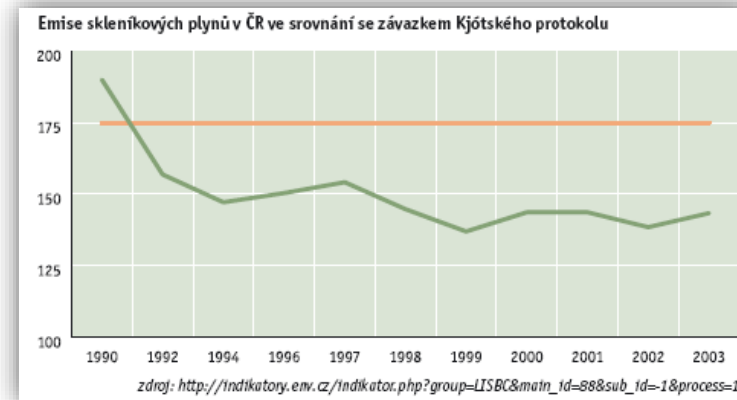
- snížení emisí v EU - systém **evropského obchodování s emisními povolenkami**

- sdružuje největší emitenty (asi 45% emisí GHG v EU)
- povolenky na vypouštění GHG přidělovány do r. 2013 zdarma
- od roku 2013 probíhá nákup povolenek v aukcích

- Hlavní strategický dokumentem ČR - Politika ochrany klimatu v ČR (2017)

- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015)

- adaptace na negativní dopady změny klimatu.





## Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu (1997)

- ČR ratifikovala r. 2001 a v platnost vstoupila r. 2005



- 2012 v Dauhá dojednán dodatek
- prodloužení platnosti protokolu do roku 2020  
+ závazek EU a dalších zemí dále snižovat

emise CO<sub>2</sub> ekv.

(EU např. o 20-30 % ve srovnání s rokem 1990)

# Pařížská dohoda k CC (2015)

- naváže na Kjótský protokol od roku 2020
- cíl: Zamezit růstu teploty o 2 °C oproti předindustr. období
- v platnosti od 2016 - 55/55, podepsaly USA, Čína, Indie...



## EU policy on the environment

EU policy on the environment is reflected in its legislation and supported by some financial programmes. The [7th Environment Action Programme](#) of the EU, entitled *Living well, within the limits of our planet* runs to 2020 and focuses on 3 priority areas for action:

- To protect, conserve and enhance the Union's natural capital
- To turn the Union into a resource-efficient, green, and competitive low-carbon economy
- To safeguard the Union's citizens from environment-related pressures and risks to health and wellbeing



## EU environmental legislation



# ***Mapping the EU environmental policy: > 250 pieces of legislation***

## ***1. General:***

**environmental impact assessment (EIA)  
strategic environmental assessment (SEA)  
ecoaudits & ecolabels  
access to information, public participation and access to justice in  
environmental matters  
liability for environmental damages**

## ***2. Sources of pollution:***

**industries: IPPC licensing  
air quality: ETS (Kyoto)  
water quality  
noise pollution  
waste management  
nuclear & industrial safety (Seveso)  
chemical substances (REACH)**

## ***3. Use of natural resources:***

**soil protection  
biodiversity: conservation of fauna & flora, biotechnology (GMOs)**



# Environmentální legislativa EU

- ↪ Vnitrostátní environmentální právní předpisy vycházejí z více než 80 % z unijní úpravy!
- ↪ Jak zcela zásadní průřezové nástroje ochrany životního prostředí:
  - posuzování vlivů koncepcí a záměrů na životní prostředí (SEA/EIA),
  - institut integrovaného povolování (IPPC)

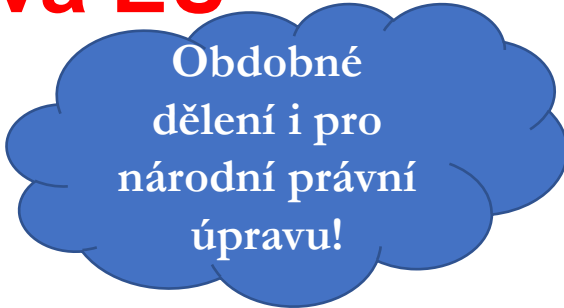
tak také hmotněprávní regulace dílčích oblastí životního prostředí

=> dohromady tvoří tzv. **system unijního práva životního prostředí**, který se rozlišuje na tzv. **horizontální a vertikální linii**.

# Environmentální legislativa EU

## Horizontální linie:

- ↻ přijímání akčních programů;
- ↻ environmentální monitoring;
- ↻ odpovědnost za škody na životním prostředí;
- ↻ finanční nástroje;
- ↻ přístup k informacím ve věcech životního prostředí;
- ↻ další průřezové nástroje ochrany životního prostředí (např. EIA a IPPC).



Obdobné  
dělení i pro  
národní právní  
úpravu!

## Vertikální linie

- ↻ ochrana ovzduší (včetně klimatu a ozónové vrstvy)
- ↻ ochrana přírody a biodiverzity
- ↻ ochrana vody
- ↻ ochrana půdy
- ↻ ochrana před odpady
- ↻ ochrana před chemickými látkami
- ↻ ochrana před hlukem
- ↻ právní regulace nakládání s geneticky modifikovanými organismy.

# Zaměření a struktura legislativy v oblasti ŽP

Cíle stanovené ve svých Smlouvách naplňuje Evropská unie pomocí pěti druhů právních aktů.

## Nařízení (Regulation)

- uplatňují se automaticky v celém rozsahu a jednotně ve všech zemích Unie, a to okamžitě po jejich vstupu v platnost, aniž by se musely provádět do vnitrostátního práva.

**REGULATION (EU) 2020/741 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL****of 25 May 2020****on minimum requirements for water reuse**

Table 2 – Reclaimed water quality requirements for agricultural irrigation

Reclaimed water quality class	Indicative technology target	Quality requirements				
		<i>E. coli</i> (number/100 ml)	BOD <sub>5</sub> (mg/l)	TSS (mg/l)	Turbidity (NTU)	Other
A	Secondary treatment, filtration, and disinfection	≤ 10	≤ 10	≤ 10	≤ 5	<i>Legionella</i> spp.: < 1 000 cfu/l where there is a risk of aerosolisation Intestinal nematodes (helminth eggs): ≤ 1 egg/l for irrigation of pastures or forage
B	Secondary treatment, and disinfection	≤ 100	In accordance with Directive 91/271/EEC (Annex I, Table 1)	In accordance with Directive 91/271/EEC (Annex I, Table 1)	-	
C	Secondary treatment, and disinfection	≤ 1 000			-	
D	Secondary treatment, and disinfection	≤ 10 000			-	



# Zaměření a struktura legislativy v oblasti ŽP

Cíle stanovené ve svých Smlouvách naplňuje Evropská unie pomocí **pěti** druhů právních aktů.

## Nařízení (Regulation)

- uplatňují se automaticky v celém rozsahu a jednotně ve všech zemích Unie, a to okamžitě po jejich vstupu v platnost, aniž by se musely provádět do vnitrostátního práva.

## Směrnice (Directive)

- vyžadují, aby členské státy EU dosáhly určitého výsledku, ponechávají jim však svobodu volby v tom, jak to učiní. K dosažení cílů stanovených ve směrnici musí členské země přijmout opatření, aby mohly tuto směrnici začlenit do vnitrostátního práva (tzv. provedení).



No L 257/26

EN

Official Journal of the European Communities

10. 10. 96

**COUNCIL DIRECTIVE 96/61/EC**

**of 24 September 1996**

**concerning integrated pollution prevention and control**

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty establishing the European Community, and in particular Article 130s (1) thereof,

quiring authorization prior to any operation or substantial modification of industrial installations which may cause air pollution;

# Zaměření a struktura legislativy v oblasti ŽP

## Rozhodnutí (Decision)

- závazné právní akty, které se vztahují na jednu nebo více zemí EU, podniky či jednotlivce. Dotčená strana musí obdržet oznámení a rozhodnutí nabývá účinku dnem doručení tohoto oznámení. Rozhodnutí není třeba provádět do vnitrostátních právních předpisů.



EUROPEAN COMMISSION

Brussels,  
27.8.2015

JOIN(2015) 32  
final

**JOINT DECISION OF THE EUROPEAN COMMISSION AND THE HIGH  
REPRESENTATIVE OF THE UNION FOR FOREIGN AFFAIRS AND  
SECURITY  
POLICY**

**on the participation of the European Union in various organisations for  
cooperation to prevent and counter terrorism**

# Zaměření a struktura legislativy v oblasti ŽP

## Rozhodnutí (Decision)

- závazné právní akty, které se vztahují na jednu nebo více zemí EU, podniky či jednotlivce. Dotčená strana musí obdržet oznámení a rozhodnutí nabývá účinku dnem doručení tohoto oznámení. Rozhodnutí není třeba provádět do vnitrostátních právních předpisů.

## Doporučení (Recommendation)

Prostřednictvím doporučení mohou orgány EU dát najevo svůj názor a navrhnout určité kroky, aniž by z nich vyvozovaly zákonnou povinnost pro toho, komu jsou určena. Doporučení nejsou právně závazná.

RECOMMENDATIONS

## COUNCIL

## COUNCIL RECOMMENDATION

of 30 November 2009

on smoke-free environments

(2009/C 296/02)

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty establishing the European Community, and in particular the second subparagraph of Article 152(4) thereof,

exposure at their workplace in the European Union in 2002. A further 72 000 adult deaths, including those of 16 400 non-smokers, were linked to ETS exposure at home.

# Zaměření a struktura legislativy v oblasti ŽP

## Rozhodnutí (Decision)

- závazné právní akty, které se vztahují na jednu nebo více zemí EU, podniky či jednotlivce. Dotčená strana musí obdržet oznámení a rozhodnutí nabývá účinku dnem doručení tohoto oznámení. Rozhodnutí není třeba provádět do vnitrostátních právních předpisů.

## Doporučení (Recommendation)

Prostřednictvím doporučení mohou orgány EU dát najevo svůj názor a navrhnout určité kroky, aniž by z nich vyvozovaly zákonnou povinnost pro toho, komu jsou určena. Doporučení nejsou právně závazná.

## Stanovisko (Opinion)

- nástroj, který orgánům EU umožňuje učinit prohlášení, aniž by vyvozovaly jakékoli právní povinnosti týkající se tématu stanoviska. Stanoviska nejsou právně závazná.

**COMMISSION OPINION****of 22 July 2015****on the measure adopted by the Netherlands prohibiting the use of permanent dermal fillers for aesthetic purposes**

(2015/C 241/01)

This opinion is based on Article 14b, fourth subparagraph, of Council Directive 93/42/EEC of 14 June 1993 concerning medical devices <sup>(1)</sup>.

By letter of 11 July 2014, the Dutch authorities notified the Commission of the draft decree amending



# Zaměření a struktura legislativy v oblasti ŽP

Další EU dokumenty?

## Např. Sdělení (Communication)

- Komise obvykle vydává sdělení k hodnocení politik a k identifikaci problémů v určité oblasti politiky. Komise může objasnit stávající politiky a poskytnout rámec pro jejich výklad.
- Výklad je nezávazný



EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 11.12.2019

COM(2019) 640 final

## **SDĚLENÍ KOMISE**

### **Zelená dohoda pro Evropu**

---

#### **1. ÚVOD – OD URGENTNÍHO PROBLÉMU K JEDINEČNÉ PŘÍLEŽITOSTI**

Toto sdělení představuje Zelenou dohodu pro Evropskou unii a její občany. Opětovně formuluje odhodlání Evropské komise řešit problémy způsobené změnou klimatu a životního prostředí, což je definiční úkol této generace. Atmosféra se otepluje a klima se každým rokem mění. Z osmi milionů druhů žijících na této planetě je milion ohrožen vyhynutím. Dochází ke znečišťování a destrukci lesů a oceánů.<sup>1</sup>

# Příklad transpozice práva EU do legislativy ČR

EU: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/166, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek

- Stanoví provozovny, které mají povinnost ohlašovat přenosy znečištění
- Stanoví sledované látky a ohlašovací prahy pro přenosy látek do ovzduší, vody, půdy.
- Stanoví povinnost ohlašovat přenos nebezpečných odpadů při produkci nad 2 t/rok

# Příklad transpozice práva EU do legislativy ČR

EU: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/166, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek

- Stanoví provozovny, které mají povinnost ohlašovat přenosy znečištění
- Stanoví sledované látky a ohlašovací prahy pro přenosy látek do ovzduší, vody, půdy.
- Stanoví povinnost ohlašovat přenos nebezpečných odpadů při produkci nad 2 t/rok

ČR: Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování ŽP

- Stanoví provozovny, které mají povinnost ohlašovat přenosy znečištění:
  - Provozovatel uvedený v nařízení EP a rady ES č. 2006/166
  - Provozovatel jiný než uvádí směrnice 2006/166 nebo provozovatel v nařízení uvedený, který provozuje činnost s nižší kapacitou než uvádí nařízení
- Stanoví sledované látky a ohlašovací prahy:
  - Podle přímo použitelného předpisu ES (2006/166)
  - Přenosy látek mimo provozovnu v odpadech při překročení prahových hodnot stanovených nařízením vlády (NV č. 145/2008 Sb.)

# Příklad transpozice práva EU do legislativy ČR

## EU: Rámcová směrnice o vodách

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky,
- zavazující členské státy dosáhnout dobrého kvalitativního a kvantitativního stavu vnitrozemských povrchových vod, brakických vod, pobřežních vod a podzemních vod do roku 2015 (za určitých podmínek lze umožnit odklad dosažení dobrého stavu až do roku 2027).
- Právní závaznosti nabyla 22. 12. 2000 a do 22. 12. 2003 ji byly členské státy EU povinny transponovat do svých národních předpisů.

# Příklad transpozice práva EU do legislativy ČR

## EU: Rámcová směrnice o vodách

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky,
- zavazující členské státy dosáhnout dobrého kvalitativního a kvantitativního stavu vnitrozemských povrchových vod, brakických vod, pobřežních vod a podzemních vod do roku 2015 (za určitých podmínek lze umožnit odklad dosažení dobrého stavu až do roku 2027).
- Právní závaznosti nabyla 22. 12. 2000 a do 22. 12. 2003 ji byly členské státy EU povinny transponovat do svých národních předpisů.

## ČR: V ČR proběhla transpozice Rámcové směrnice o vodách prostřednictvím:

- Zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů (vodní zákon)
- Zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích)
- Zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

# Zaměření a struktura legislativy v oblasti ŽP

Co řadíme do oblasti ŽP? Jaká je struktura oblasti?

Základní struktura dle zaměření:

- ↪ kvalita ovzduší a ochrana ovzduší,
- ↪ nakládání s odpady a ochrana ŽP při nakládání s odpady,
- ↪ kvalita vod a ochrana vod,
- ↪ ochrana přírody a krajiny,
- ↪ kontrola průmyslového znečišťování a řízení rizik,
- ↪ chemické látky, přípravky a geneticky modifikované organismy,
- ↪ akustické emise,
- ↪ jaderná bezpečnost a ochrana před zářením,
- ↪ změny klimatu.

# Základní přehled evropské legislativy

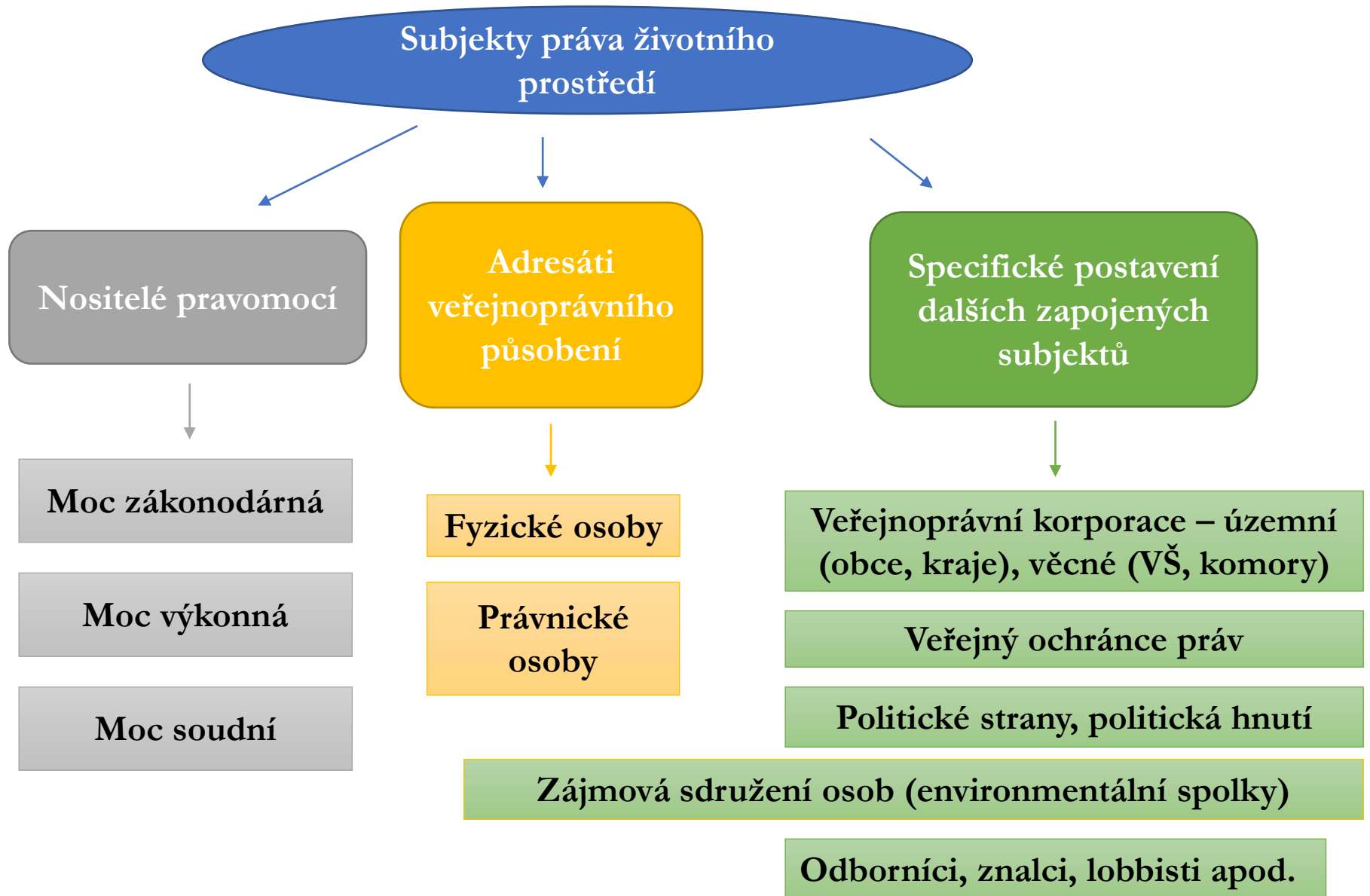
- ↪ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/12/ES ze dne 5. dubna 2006 o odpadech, ve znění směrnice 2008/98/ES
- ↪ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu
- ↪ Směrnice Rady 76/464/EHS ze dne 4. května 1976 o znečištění způsobeném určitými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí
- ↪ Směrnice Rady 78/659/EHS ze dne 18. července 1978 o jakosti povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb
- ↪ Směrnice Rady 1999/31/ES ze dne 26. dubna 1999 o skládkách odpadů
- ↪ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/76/ES ze dne 4. prosince 2000 o spalování odpadů
- ↪ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/95/ES o omezení používání některých nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních



# Základní přehled evropské legislativy

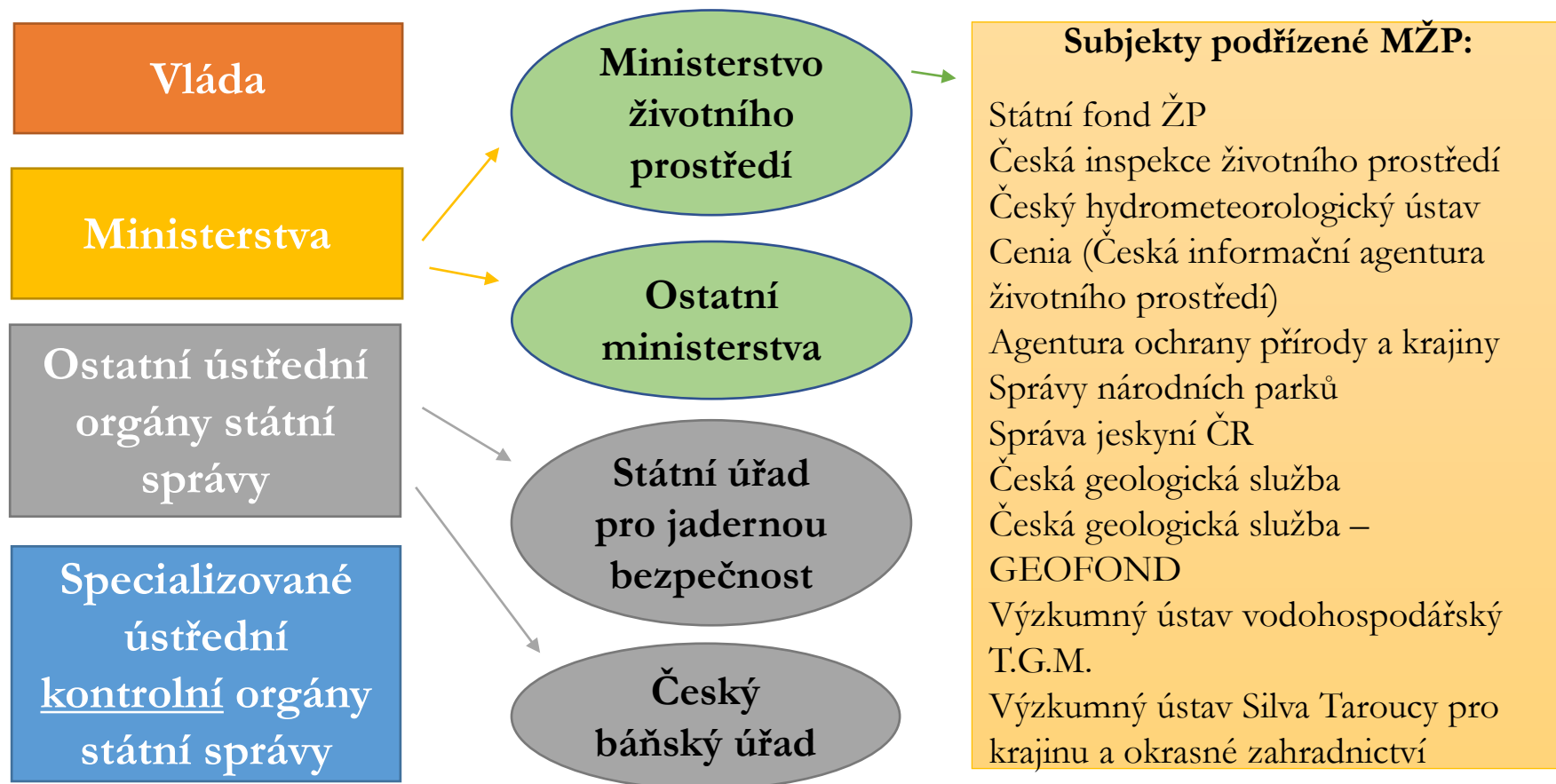
- ↪ [Evropská dohoda o mezinárodní silniční dopravě nebezpečných věcí - ADR \(Ženeva 1957\)](#)
- ↪ [Řád pro mezinárodní železniční dopravu nebezpečného zboží - RID](#)
- ↪ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2004/850 ze dne 29. dubna 2004 [o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS.](#)
- ↪ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2000/2037 ze dne 29. června 2000 [o látkách, které poškozují ozónovou vrstvu, ve znění pozdějších předpisů](#)
- ↪ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, [kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek](#)
- ↪ Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2011/92 ze dne 13. prosince 2011 [o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí](#)

# Subjekty práva životního prostředí



# Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

## Správní orgány na ústřední úrovni



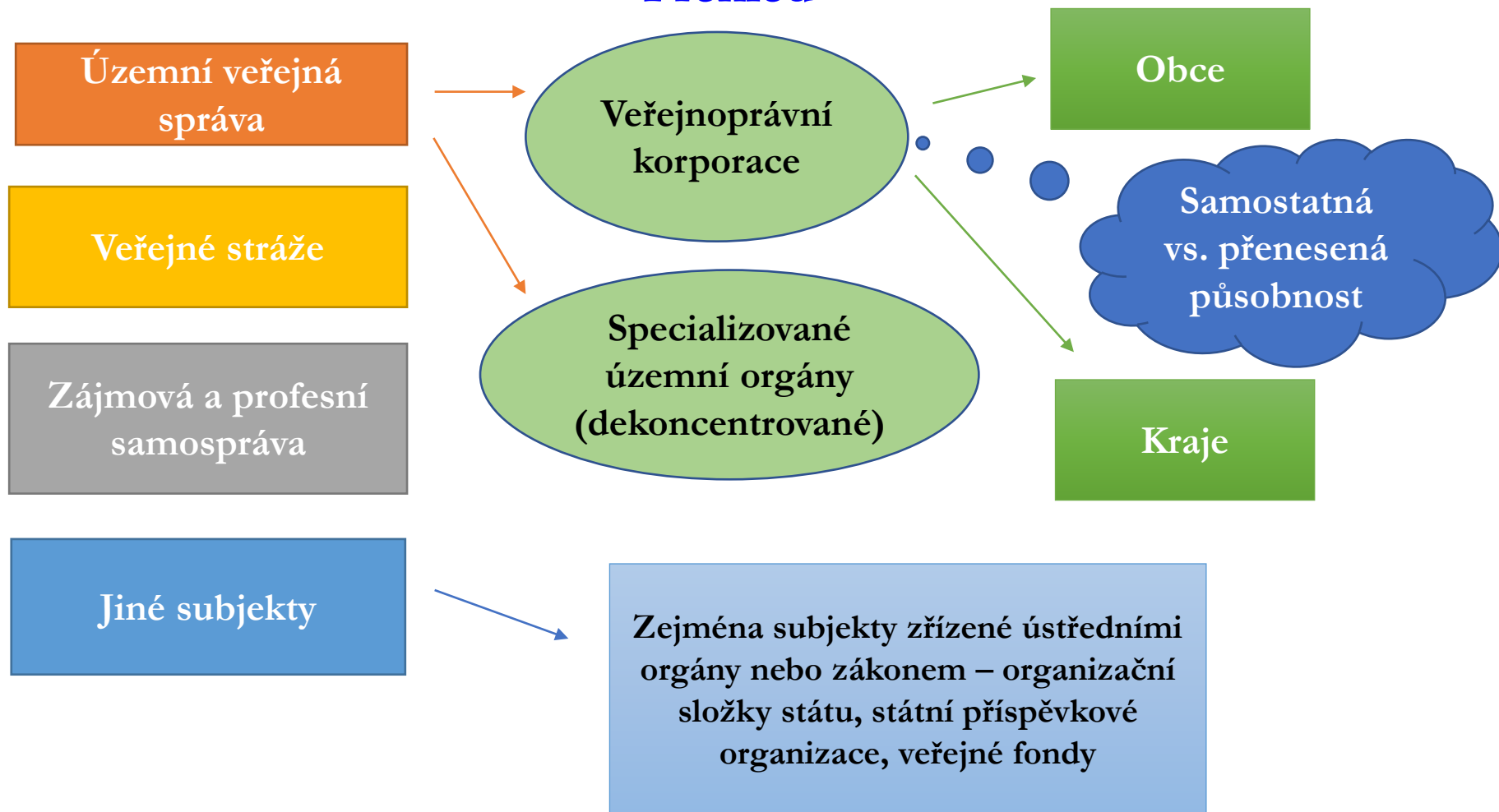
# Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

## Vláda

- ↗ **Vrcholný kolektivní orgán výkonné moci – čl. 67 a násl. Ústavy**
- ↗ **Zákonodárná iniciativa a právo vyjádřit se k návrhům všech zákonů**
- ↗ **Krizové řízení – nouzové stavy (čl. 5 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky) způsobené mj. živelnými pohromami, ekologickými nebo průmyslovými haváriemi**
- ↗ **Vydávání koncepcí:**
  - Státní politika životního prostředí
  - Surovinová politika
  - Plán odpadového hospodářství ČR
  - Politika územního rozvoje
- ↗ **Vydávání nařízení vlády a usnesení vlády**
- ↗ **Rozhoduje o vyslání ozbrojených sil mimo území ČR a o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR, a to nejdéle na dobu 60 dnů, jde-li mj. o účast na záchranných pracích při živelních pohromách, průmyslových nebo ekologických haváriích**

# Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

## Přehled



# Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí – vznik 19.12.1989

- ↗ **„Exkluzivní“ postavení ve vztahu k ochraně životního prostředí - § 19 kompetenčního zákona (zákon č. 2/1969 Sb.)**
- ↗ **Orgán vrchního státního dozoru ve věcech životního prostředí**
- ↗ **Ústřední orgán státní správy**
  - výčet činností v § 19 odst. 2 kompetenčního zákona
  - podle zvláštních právních předpisů:
    - pro oblast integrované prevence a omezení znečištění vznikajícího činnostmi podle § 29 písm. a) zákona č. 76/2002 Sb.
    - pro oblast závažných havárií podle § 44 písm. a) zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií
    - pro předcházení a nápravu ekologické újmy podle § 16 odst. 2 písm. a) zákona č. 167/2008 Sb.
    - pro oblast posuzování vlivu GMO a GP na složky životního prostředí a biologickou rozmanitost podle § 28 odst. 1 písm. a) zákona č. 78/2004 Sb.
    - pro oblast ochrany životního prostředí před škodlivými účinky látek nebo látek obsažených v přípravcích a předmětech a přípravků podle zákona č. 350/2011 Sb.
- ↗ **Koordinuje ve věcech životního prostředí postup všech ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy České republiky**
- ↗ **Zabezpečuje a řídí jednotný informační systém o životním prostředí - CENIA, včetně plošného monitoringu na celém území ČR i v návaznosti na mezinárodní dohody**
- ↗ **Spravuje Státní fond životního prostředí (SFŽP) České republiky**

# Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

## Vybrané subjekty podřízené MŽP

### ↪ Česká inspekce životního prostředí



- správní orgán
- působnost podle zákona č. 282/1991 Sb., o ČIŽP a její působnosti v oblasti lesa
- zvláštní zákony vymezující působnost ČIŽP v konkrétní oblasti

### ↪ Agentura ochrany přírody a krajiny



- správní orgán
- odborné a vědecké funkce
- speciální působnost na území chráněných krajinných oblastí (s výjimkou CHKO Šumava) a dále obecná na celém území ČR

### ↪ Správy Národních parků

- správní orgány
- odborné a vědecké funkce
- speciální působnost na území národních parků



# Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

## Územní veřejná správa

### Veřejnoprávní korporace

- obce a kraje
- samostatná vs. přenesená působnost

### Specializované územní orgány (dekoncentrované)

- krajské hygienické stanice; obvodní báňské správy, krajské veterinární správy; krajské, regionální a oblastní orgány specializovaných státních inspekcí; správy národních parků; regionální pracoviště Agentury ochrany přírody

## Veřejné stráže

**Lesní stráž** (lesní zákon); stráž ochrany přírody (zákon o ochraně přírody);  
rybářská stráž (rybářský zákon); myslivecká stráž (zákon o myslivosti)

**Úřední osoba** [§ 127 odst. 1 písm. i) trestního zákoníku]:

- fyzická osoba, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá při tom svěřené pravomoci pro plnění těchto úkolů



# Základní struktura legislativy ČR

Podle Ústavy jsou právní předpisy České republiky zákonné a podzákonné (prováděcí). Sílu zákona mají též některé mezinárodní smlouvy.

## 1) Zákonné předpisy

- Zákonnými předpisy jsou ústavní zákony a zákony, popř. zákonná opatření Senátu. Nejvyšší právní sílu mají ústavní zákony, které jsou v Parlamentu schvalovány též kvalifikovanou většinou. Ústavní zákon může být změněn nebo zrušen jen ústavním zákonem; ústavní zákon nemůže zrušit ani Ústavní soud.

## 2) Mezinárodní smlouvy

- Mezinárodní smlouvy jsou tzv. prezidentské (jde o mezinárodní smlouvy, které ratifikuje prezident republiky), vládní a resortní. Podle čl. 10 Ústavy vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament ČR souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu České republiky.

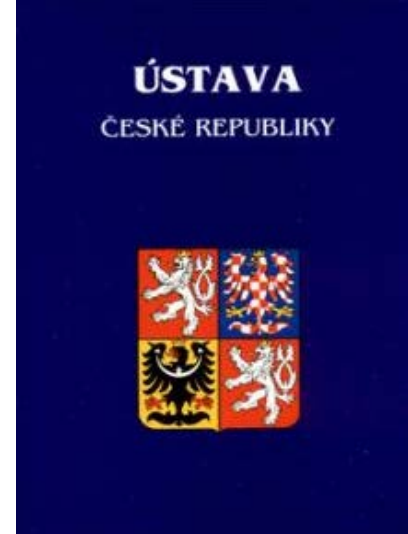
## 3) Podzákonné předpisy

- Podle Ústavy mohou vydávat podzákonné předpisy vláda a ministerstva a jiné správní úřady. Podle čl. 78 Ústavy vláda vydává **nařízení**. Nařízení vlády vydává vláda buď na základě konkrétního zmocnění v zákoně nebo na základě obecného zmocnění obsaženého v Ústavě.
- **Vyhlášky** mohou být vydány jen na základě výslovného zmocnění a jen v mezích zákona, k jehož provedení jsou vydávány.

# Legislativa v ochraně ŽP

## Ústava ČR (zákon č. 1/1993 Sb.)

- nejobecnější a nejvýše postavená norma (zákon)  
v českém právním řádu (společně s LZPaS)



### Preamble

*My, občané České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, v čase obnovy samostatného českého státu, věrni všem dobrým tradicím dávné státnosti zemí Koruny české i státnosti československé, odhodláni budovat, chránit a rozvíjet Českou republiku v duchu nedotknutelných hodnot lidské důstojnosti a svobody jako vlast rovnoprávných, svobodných občanů, kteří jsou si vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celku, jako svobodný a demokratický stát, založený na úctě k lidským právům a na zásadách občanské společnosti, jako součást rodiny evropských a světových demokracií, **odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní bohatství**, odhodláni řídit se všemi osvědčenými principy právního státu, prostřednictvím svých svobodně zvolených zástupců přijímáme tuto Ústavu České republiky.*

### **Článek 7**

***Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství***

# Listina základních práv a svobod – Zák. č. 2/1993 Sb.

## *Hlava 4 - Hospodářská, sociální a kulturní práva*

### **Článek 35**

- (1) Každý má právo na příznivé životní prostředí.
- (2) Každý má právo na včasné a úplné informace
- (3) Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem.



## **Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí**

- **obecnější**, definuje základní pojmy z oblasti ŽP, ukládá zásady a povinnosti ochrany ŽP, upravuje posuzování vlivů na ŽP a ekonomické nástroje

## **Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny**

- **konkrétnější** - vymezuje pojmy, obecnou a zvláštní ochranu přírody, nástroje ochrany krajinného rázu, upravuje zvláště chráněná území, přístup do krajiny, ekonomické nástroje, orgány působnosti atd.

# Legislativní rámec ŽP v ČR

## Základní nosné předpisy v oblasti ochrany ovzduší

- ↙ Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
- ↙ Vyhláška 330/2012 Sb., o způsobu posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění, rozsahu informování veřejnosti o úrovni znečištění a při smogových situacích
- ↙ Vyhláška 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší
- ↙ Vyhláška č. 312/2012 Sb., o stanovení požadavků na kvalitu paliv používaných pro vnitrozemská a námořní plavidla z hlediska ochrany ovzduší, ve znění vyhlášky č. 154/2014 Sb.

# Legislativní rámec ŽP v ČR

## Základní nosné předpisy v oblasti ochrany vod

- ↪ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění
- ↪ Vyhláška MŽP č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, v platném znění
- ↪ Nařízení vlády č. 61/2003 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, v platném znění
- ↪ Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, v platném znění
- ↪ Vyhláška MZe č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu, v platném znění

# Legislativní rámec ŽP v ČR

## Základní nosné předpisy odpadového hospodářství

- ↪ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- ↪ Vyhláška MŽP č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- ↪ Vyhláška MŽP č. 384/2001 Sb., o nakládání s polychlorovanými bifenyly
- ↪ Vyhláška MŽP a MZ č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- ↪ Vyhláška MŽP č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- ↪ Vyhláška MŽP č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů, v platném znění
- ↪ Vyhláška MŽP č. 437/2016 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě, v platném znění